

Fiskerikonferensen i Lysekil 1883 ett lyft för hela Bohuslän

Artikelserie i fem delar införd mars - juni 2001 i Lysekilsposten och Stenungsunds-Posten med Orust-Tjörn.

Av Sven H. Gullman

Del I

På försommaren 1883 sjöd det av liv och rörelse i Lysekils köping. Tidningarna berättar att medan den eleganta badsocieteten promenerade på badhusverandan, konverserade i smårummen, dansade och sjöng på soaréerna eller i präktiga segelbåtar seglade ut på Gullmarsfjorden och kanske - när vinden så tillät - gjorde en tur utomskärs, ja, med ett ord skötte sitt sorgfria väsen, då pågick i en annan del av samhället från morgon till sen kväll ett oavbrutet, rastlöst arbete. Från parken ljöd arbetarnas hammarslag och monotona sång, då och då knallade ett sprängskott dånande genom luften, stenhuggarna knackade och knackade i den hårda graniten, det var en febril verksamhet som härskade.

Det var ett liv och ett kiv (för att låna det strindbergska ordvalet) som ingen hade sett maken till tidigare. Men så var det också en stor och viktig händelse som skulle äga rum, när badgästsäsongen var över och alla tillgängliga inkvarteringsmöjligheter kunde utnyttjas för tillresta i andra ärenden. Den 6 september skulle allt vara klart. Det var invigningsdagen för fiskerimötet, en konferens med föredrag, utställningar och regattor som kom att inte bara ge Lysekil en ordentlig skjuts framåt utan blev ett viktigt tillfälle för vad vi numera kallar entreprenörer i stort och smått att visa upp sig. Väletablerade företag i Göteborg och Uddevalla skulle få tävla om priserna med småföretagare på Orust och Tjörn och initiativrika kvinnor i fiskelägena fick en chans att bevisa att "kvinnor kan" redan då. Smögen och Gravarne, Hasselösund och Bohus-Malmön, Grundsund och Fiskebäckskil, Gullholmen och Mollösund, Klädesholmen och Kalvsund, Hälleviksstrand och Käringön, Kolbuxeröd på Orust inte att förglömma ... dessa och många fler platser satte sitt namn på den bohuslänska företagarkartan.

Stenkaj i stället för träbryggor i Södra hamnen

När konferensen var avslutad skulle lysekilsborna kunna glädja sig åt en ansiktslyftning i samhällsbilden som fortfarande präglar staden. Det var då som t ex de gamla träbryggorna i Södra hamnen ersattes med en stenkaj.

Men så väntade man också besök av kung Oskar - och vem vet, det kanske redan då fanns funderingar på att så småningom gå till kungs och be om stadsrättigheter. Att kunna visa upp en infrastruktur av hög standard och vara värd för en uppmärksam konferens borde vara en fjäder i hatten. En annan modernisering var att alla gator belades med makadam och man fortsatte med arbetet att gräva ned vattenledningar.

Bakgrund till lysekilmötet - internationella fiskerikonferenser på modet

Att man i Sverige åtog sig att organisera ett möte av denna omfattning för havsfisket, kunde ses som ett naturligt led i det intresse för utvecklingen av fiskerinäringen som visades av länderna runt Nordsjön och Skagerrak. En tysk konferens hade följts av den i Edinburgh 1882 och tidigt på våren 1883 stod London värd för en stor sammandragning. Tidningarna kunde berätta att i London intog bohusläningarna hedersrummet i avdelningarna för handel och ekonomi. Inte mindre än 41 utställare från Bohuslän deltog med saltad, rökt och på andra sätt konserverad fisk. Montrarna med ansjovislådor och kaviarburkar väckte stort intresse. De sex bohusläningar som reste dit mer officiellt, kunde säkert lära sig ett och annat: fiskeriintendenten von Yhlen, konsul Sundberg och kaptan Macfie i Lysekil, handlanden Hagberg i Grundsund, ingenjör Stranne i Källviken och Krusell på Gullholmen. Med hushållningssällskapets anslag på 3 000 kr fick nog herrarna fri resa och vistelse i London.

C J Christiansson, Bohus-Malmön, ställde ut långa- och koljelinor, makrillgarn, ostronskrapor och en modell av en makrillbåt. En modell av drivgarnsbåten "Fredrik" var utställd av sjökaptan Kläth, befälhavare på ångfartyget Albert Ehrensvärd. Kläth hade haft hand om drivgarnsförsöken på västkusten i den svenska statens regi. Ett göteborgsföretag presenterade i London redskap för sälfångst. Två av dess ångare sysselsatte under fångstperioden mellan april och juli 120 man som fångade 30 000 sälar som inbringade 400 000 kilo sältran.

Det ena av fartygen var f ö Vega, känt världen över genom Nordenskiölds expedition 1878-80 som besegrade Nordostpassagen och lyckades segla från Tromsö norr om Sibirien till Japan och hem igen.

Men tillbaka till Lysekil. Eftersom de tidigare konferenserna haft internationell prägel, var det helt naturligt, att arrangörerna på hemmaplan också ville ha utländska deltagare. Norge, Tyskland, England och Shetland hade utställare som kom att ta emot guldmedaljer ur Oskar II:s hand. Men därom mera i nästa avsnitt.

Del II

Länets rika hushållningssällskap stod som ekonomisk garant

Även om det kom att bli liv och rörelse över hela Lysekil under de tre konferensdagarna i september, skulle vissa platser vara centra för aktiviteterna. Tidningarna berättar att utställningsbyggnaden var belägen "på den nätt opp vackraste platsen, nämligen i den i köpingens mitt belägna lummiga parken." Den var byggd i halvcirkelform "av lätt och vacker konstruktion" och hade dimensionerna 230 fot i längd, 26 fot i höjd och 24 fot i bredd (i meter cirka 69 x 7,8 x 7,2). Längs parkens ena sida bereddes plats för större fiskredskap, båtar och andra skrymmande föremål. I Societetssalongen, "den största och prydligaste på västkusten", skulle föredrag och överläggningar äga rum.

Nu var det inte första gången Lysekil var värd för ett arrangemang av detta slag. 1868 hölls ett liknande möte men då betydligt mer anspråkslöst. Nu räknade man med stor uppmärksamhet. Finansiellt hade man inga problem vare sig med att klara alla förberedelser eller med själva genomförandet. Hushållningssällskapet i länet var vid god kassa och anslog dels 8 000 kr till själva konferensen, dels 2 000 kr till regattan. Sällskapet stod också formellt som arrangör. Att förlägga aktiviteterna till Lysekil var helt naturligt - temat var havsfiske och den framåtsträvande orten låg mitt i pärlbandet av samhällen där det bedrevs storsjöfiske.

Hög kompetens i arrangörsledet

Ett blick på det omfattande programmet visar att de som väckte tanken och sedan lyckades genomföra konferensen, var skickliga organisatörer. Så här 118 år senare är de fortfarande värda all aktning. Deras namn

borde leva vidare både i Lysekil och i Bohuslän. Arrangörerna var den tidigare nämnde fiskeriintendenten G. von Yhlen, för övrigt eldsjäl i företaget, och docenten A. V. Ljungman, fackman i sillfiskefrågor, tillsammans med tre kända lysekilsprofiler, konsulerna G. J. Sundberg och B. E. Mollén samt handlanden Fr. Carlson.

Stor bredd på utställningen

De åtta huvudrubrikerna med 83 underavdelningar ger en föreställning om den höga ambitionsnivån för utställda objekt: fiskeriprodukter och konserver, fiskeredskap, fiskefartyg och båtar, fiskeberedningsverk, förvaringskärl för beredd fisk, anordningar för transport av färsk fisk, fiskevård och slutligen fiskarevård.

Även om inte artikelförfattaren är insatt i receptet, så vet säkert många av tidningens läsare vad som skiljer saltad sill efter skotsk metod från saltad sill efter norsk metod. Det fanns också möjlighet att visa sill som var saltad efter någon annan metod. Saltad, torkad eller rökt rom

ställdes ut liksom produkter från bankfisket såsom klippfisk, saltlånga, laberdan, spillånga, kabeljo i fjärding och rocka. I fråga om fiskefartyg och båtar utgick man i de flesta fall att utställarna kom med modeller av bankskutor samt garn- och vadbåtar eller ritningar till sådana.. Den sista huvudavdelningen, fiskarevård, avsåg livräddningsanstalter, fyrar och hamnar, kartor och litteratur liksom kläder.

Stora chanser att få medalj eller hederspris

Att få ta emot ett pris ur kungens hand var det säkert många som drömde om. Men även om det inte lyckades, fanns det stora möjligheter att bli uppmärksammad. Konferensens guldmedalj skulle tilldelas utställare, som inom de 83 klasserna hade gjort en uppfinning av "särdeles framstående beskaftenhet och vikt för fiskerinäringen, utan avseende till utställarens nationalitet". Tre priser i varje klass, en silvermedalj, en i brons och diplom var det att tävla om, för vissa produkter som t ex den saltade sillen efter skotsk eller norsk metod, delades det ut tre priser i varje avdelning. 118 år efteråt kan man undra om tidningens läsare har någon sådan medalj hemma. Det blir lättare att undersöka detta, när en hel del namn på bohuslänska pristagare inom tidningens spridningsområde offentliggörs i följande avsnitt i denna artikelserie.

Kappsegling och roddtävling

Sträckorna för regattan var Lysekil - Släggebåden - Storebåden - Tovas ungar - Lysekil; Lysekil - Släggebåden - Islandsbergs huvud - Tovas ungar - Lysekil. Deltagande fartyg delades in dels i fiske- och bruksfartyg, dels lustbåtar. De förra var alla från Bohuslän, de senare hörde hemma i alltifrån Stockholm och Köpenhamn till Arendal och Kristiania. Så närmar sig dagen för invigningen.

Del III

Torsdagen den 6 sept - konferensen öppnas

Dagen är inne och klockan är 11,00. På podiet har två herrar tagit plats. Den ene, fiskeriintendenten von Yhlen, vänder sig till landshövding Ehrensvärd och tar till orda:

"Herr greve och landshövding!

Göteborgs och Bohus läns kungl. Hushållningssällskap har den 11 juni förlidet år beslutat att ett fiskerimöte skulle under detta år hållas uti Lysekil med utställning av fiskredskap och fiskeprodukter samt att kappsegling skulle på samma gång anordnas. Man har uppdragit åt mig och tre medhjälpare att anordna detta. Detta bud ha vi sökt verkställa, och får jag vördsammast överlämna program och förteckning över i kappseglingen deltagande båtar och anhålla att herr greven och landshövdingen täcktes övertaga ordförandeskapet och öppna mötet".

von Yhlen lämnar plats för landshövdingen som bl a yttrar följande:

"På hushållningssällskapets vägnar frambär jag en väl förtjänt tacksamhet till de herrar, särskilt herr von Yhlen, som så väl allt igenom ordnat denna för vårt kära Bohuslän och vårt land betydande fiskerietställning. I dag ha vänner och bröder från hemlandets alla delar och även fjärran länder samlats för att dels se hur Sverige har gått framåt i denna för västkusten så viktiga näringsgren, fisket i dess olika former, dels för att överlägga i många för fiskeriförhållanden viktiga frågor. Jag hoppas att resultatet må bliva gott och av allmän, genomgående nytta. I denna förhoppning förklarar jag härmed fiskerietställningen i Lysekil för öppnad. Leve konungen!"

Provsbakning av inlagd sill - hög konsumtion av öl

De flera hundra personer som samlats till invigningen skingrades men stannade kvar inom området. Samtliga utställare var på plats. Och nu väntade ett provsmakande utan like av alla

möjliga sorters inläggningar av fisk, sill och makrill (ja, bli inte förvånad, uppmärksamme läsare, för en bohusläning skiljer på de tre sorterna). En journalist klagade i en tidning några dagar efteråt på att folk var tvungna att dricka mycket öl för att släcka törsten. Klockan två på eftermiddagen skulle den seriösa delen med föredrag och diskussioner börja, men det inslaget intresserade förmodligen mindre majoriteten av besökarna.

För de långväga gästernas sociala välbefinnande var det väl sörjt. Badhusrestaurangen var i full verksamhet liksom källarmästare F. Magnussons "Restaurant aux Bains", Hotell Lysekil, där O. Gjötberg skötte ruljangsen, och H. Ahlboms restaurant. Hotell Bergfalk skaffade också spritträttigheter. Utan jämförelse med dagens restaurangpriser betalade man 2,50 för full middag med tre rätter, en krona för supé och lika mycket (eller litet) för frukost. I Badhusparken spelade på eftermiddagarna och under kvällen Livregementets musikkår.

Dag 2: Kappsegling och kungabesök

Klockan 11 på fredag förmiddag skulle regattan starta. Man hade dubbelt skäl att önska god och tjänlig väderlek, och oron var därför stor när ett ihärdigt regn började falla tidigt på morgonen. Men efter ett par timmar klarnade det upp och när det var dags för kappseglingen var det strålande solsken och klar himmel. Journalisterna hade tagit plats på prisdomarfartyget, kanonbåten Rota. En tidningsman berättade att det ovanliga och imposanta skådespelet beredde en präktig anblick. En frisk bris blåste från sydväst, sjön brann vit och båtarnas kaskader stänkte av skum framför bogen. I fonden syntes det med flaggor översållade Lysekil, alla bergshöjder var fullpackade med skådelystna, fjorden helt beströdd med vita segel och ett halvt dussin ångare for kors och tvärs bland vimlet på sjön.

Känner pristagarnas ättlingar till farfars farfars bedrifter?

Sammanlagt 108 båtar deltog i tävlingen. Samtliga fiskebåtar och bruksfartyg var från Bohuslän, lustfartygen kom från när och fjärran. Den fiskebåt som från början låg bra till var "Julia" av Rossö med Isak Andersson, allmänt kallas Stubb-Isak. Han var känd för att vara en av de djärvaste och skickligaste i skärgården och blev också första pristagaren i sin klass (en sillvad, värde 1500 kr). Andre båt blev vingalotsbåten "Kronan" från Rörö, förd av J. Kristiansson. Pris: 200 kr. Jakten "Linde", Smögen, kom in som nummer tre och skeppare P.A.Berndtsson kunde glädja sig åt sillgarn från en fabrik i Itzehoe i Schleswig-Holstein. Bendtsson hade lite otur. Vid en kanske något för snäv vändning kring det vid Tovas ungar förtöjda fartyget kom "Linde" i kollision med bojfartygets bogspröt som bröts av sedan det först slitit av ett stort stycke ur "Lindes" storsegel.

Bland andra pristagare från skärgården kan nämnas "Rapp" med D. Stranne, Smögen, som fick 10 pund sterling ur herr Macfies hand, "Delfin", Fotö, med Bernhard Börjesson som kunde kvittera 75 kr av Källvikens AB, "Sjöfröken", Gravarne, med Martin Persson och pris: sillgarn och 100 kr, "Draken" med C.J.Christiansson, Bohus-Malmön, som kunde ta hem en båtservis för sex personer, "Norden" av Smögen med P. Larsson som fick ett segelställ i pris och däcksbåten "Blenda" av Östersidan med O. Andersson som erhöll 100 kr av hushållningssällskapet. Vet ättlingarna om sina förfäders bedrifter?

Kungen kommer!

Medan regattan pågick som bäst spanade man utåt seglingsrännan mellan Gåsö och Grundsund mot Islandsberg till. En ångbåt syns, "Oscar Dickson", som flaggar med kungens vimpel. Klart för hurrarop! Klockan är 12 och på den nyanlagda stenkajen står en stor människomassa och väntar med honoratiorens i spetsen. Men om detta skall berättas i nästa avsnitt.

Del IV

Så blev det dags för prisutdelningen. Oskar II var i farten under hela ceremonin. Det blev

åtskilliga händer som han tryckte. Efteråt hade många något att berätta vid hemkomsten. Förteckningen nedan är uppställd på ett geografiskt sätt, från norr till till söder inom tidningens spridningsområde. Att få reda på vilka som fick pris, och i vissa fall vilka som blev utan, kan säkert intressera läsarna. Det borde finnas åtskilliga nu levande avkomlingar till deltagarna. Inte minst dessa kan ha glädje av listan. Vad som inte minst överraskar är det stora antalet kvinnor från Grundsund. Var de särskilt företagsamma jämfört med dem på t ex Smögen eller Klädesholmen?

Hasselösund: Olof Bengtsson: ankare, draggar mm (bronsmedalj).

Smögen: P. Larsson: torkad sej (bronsmedalj), ritningar till ismagasin, salterier mm (förtjänstdiplom). P. A. Berndtsson: saltad makrillrom och mjölke samt garnredskap (två bronsmedaljer). Carl Häller: torkad sej (förtjänstdiplom). C.H. Larsson: torkad sej (förtjänstdiplom). Edvard Andersson: garnredskap (bronsmedalj). Samuel Frisk: saltad sej (bronsmedalj). Hans Olsson: vinschar och spel (förtjänstdiplom).

Utan medalj eller diplom blev August Mattsson som ställde ut dels ett mindre fullriggat krysskepp, dels ett krysskepp om 3 fots längd över stäv.

Gravarne: Olena Henriksson: fisklim mm (bronsmedalj).

Fågelvik: M.L. Stranne: spillångor (förtjänstdiplom).

Bohus-Malmön: O. Christiansson: klippfisk, spillångor och garnredskap för makrill (tre bronsmedaljer) samt konserver i kryddor (bronsmedalj): anmärkning: "särdeles god men illa sorterad".

Lysekil: Utställare och pristagare presenteras i nästa avsnitt.

Fiskebäckskil: C. Bruce: ett fullriggat skepp, 7 for långt (silvermedalj). L.Jakobsson: modell till ett fullriggat barkskepp (silvermedalj). Julius Söderström: fisklim mm (bronsmedalj).

Grundsund: Magdalena Jakobsson: kabeljo i fjärding (silvermedalj), spillångor (bronsmedalj) och rocka mm (förtjänstdiplom). Axel Hagberg & Co: benlös fisk samt konserver i kryddor (två silvermedaljer), kabeljo i fjärding (bronsmedalj) och spillångor (förtjänstdiplom). Olivia Niklasson: saltlångor (bronsmedalj) och kabeljo i fjärding (förtjänstdiplom). O. M. Nilsson: spillångor och kabeljo i fjärding (två förtjänstdiplom). B. H. Larsson: kabeljo i fjärding (bronsmedalj). Noak Niklasson: kabeljo i fjärding (förtjänstdiplom). Anna Olsson: kabeljo i fjärding (förtjänstdiplom). Maja Olsson: kabeljo i fjärding (förtjänstdiplom).

Evelina Hagberg, maka till Axel Hagberg, fick en silvermedalj för sina smyckegarnityr av fiskfjäll. Hennes medverkan rubricerades som "övrige icke till annan klass hänförliga fiskeriprodukter". Artikelförfattaren har i en tidigare artikel berättat om hennes ovanliga smycken som hon ställde ut på fiskerimässan i Edinburgh året innan. De blev uppmärksammade av den brittiska aristokratin och en av drottning Viktorias hovdamer bar dem vid ett kungligt bröllop i London strax efteråt.

Två utställare blev utan pris, dels Maj Sofia Larsson med kabeljo i fjärding, dels folkskollärare Halldin som kommit dit med spillångor.

Gullholmen: Jakob Larsson: spillångor (bronsmedalj och förtjänstdiplom) samt rocka mm (bronsmedalj). Gustaf Arvidsson: spillångor samt kabeljo i fjärding (två förtjänstdiplom). J. J. Hallgren & Son: hermetiska kärl för fisk (bronsmedalj).

Käringön: Storsjöfiskebåtlaget Karl X: benlös fisk (silvermedalj). S. T. A. Westberg: meteorologiska anteckningar (silvermedalj). Kapellpredikanten Simson, vars minne fortfarande lever inte bara på Käringön, fick en bronsmedalj för sina spillångor.

Båtlaget Karl X ställde också ut en fjärding laksaltad skinn- och benfri kabeljo men blev utan pris för denna.

Kolboxeröd på Orust: H. C. Jakobsson bidrog med dels redskap att begagnas vid insjöfiske, dels med en modell till båt för sådant fiske men tyvärr fick han inget pris.

Mollösund: Gustaf Johansson: spillångor (förtjänstdiplom). August Jakobsson: spillångor (bronsmedalj).

Klädesholmen: C. A. Krusell: laberdan och spillångor (två silvermedaljer), klippfisk (bronsmedalj), saltlånga samt kabeljo i fjärding (två förtjänstdiplom). H. Gottlander: spillångor, torsk och långa samt saltlånga (tre silvermedaljer), dessutom kabeljo i fjärding (förtjänstdiplom). Johan Gottlander: kolja (silvermedalj) och klippfisk (bronsmedalj och förtjänstdiplom). A. C. Knutsson: saltad sej (förtjänstdiplom).

Finns det kvar några medaljer eller diplom hos ättlingarna?

Om man räknar med att utställarna var födda på 1840- eller 50-talet, borde några av deras nu levande barnbarn eller dessas barn känna till utmärkelserna. Ligger det en och annan medalj eller något diplom i gömmorna någonstans? I nästa avsnitt, som också avslutar artikelserien, skall jag återkomma till frågan. Dessutom blir det ett referat från kungabesöket i Lysekil samt en presentation av de företagare därifrån som ställde ut produkter och tog hem priser.

Del V

Lysekil på utställningen

Att köpingen, vad kvantiteten på utställningsföremål beträffar, skulle vara väl representerad, var naturligt. Samhället var i stark utveckling, badortslivet blomstrade under sommarmånaderna, men det viktigaste var entreprenörerna som startade företag i synnerhet inom fiskerisektorn och drog till sig arbetskraft. Att främmande länder representerades med vice konsuler blev också ett tecken på vikten av utländska kontakter.

Konsul G. J. Sundberg ställde ut sin välkända ansjovis som resulterade i en silvermedalj, skinn- och benfri aptitsill, saltad bohussill, spillångor och rökt kolja. Dessutom gav hans silltunnor ett förtjänstdiplom.

Handlanden Fredrik Carlsson blev uppmärksammas för sin prydliga monter som var dekorerad med en stor vad och som förutom olika inläggningar även visade husbloss, fisklim och kaffeklaring som gav två silvermedaljer, dessutom en i brons som pris för silltunnor. Carlsson representerade dessutom utländska företag som fick flera medaljer för sina industriprodukter. Wilhelm A. Macfies utställning visade sill, saltad efter skotsk metod, rökt sill, saltad skarpsill, rökt kolja och rom. Detta resulterade inte i något pris. Däremot belönades hans ritningar till ett mindre rökeri och laxtrappa med ett förtjänstdiplom, liksom hans modell av släpgarn vann en silvermedalj.

Konsul Mollén presenterade produktionen i olje- och guanofabriken på Grötö i en monter, som han lagt ned stora kostnader på. Så blev det också en silver- och en bronsmedalj. August Lysells och Johannes Wallins ansjovis bärgade bronsmedaljer, däremot inte den sistnämndes preserverade fiskrikadeller och rökta kolja. N. O. Eriksson fick två förtjänstdiplom för sin saltlånga och sin kabeljo i fjärding, liksom Emilius Hörman som ställde ut en modell av ett bankfiskefartyg. Martin Carlsson blev utan pris för sin björkstav från Lysekils stavsåg och för sin fiskaredräkt av läder med tillhörande bastanta stövlar. Förhoppningsvis hade han framgång i alla fall i försäljningen av sina produkter. Firman Benjamin G. Mollén delade samma öde med sina silltunnor och sin ansjovis liksom J. E. Hedberg som bl a bidrog med preserverade krabor och A. Andersson som konstruerat en ostronöppnare av ny modell. Den enda kvinnliga

utställaren från köpingen, Maria Carlsson, tog hem en bronsmedalj för silltunnor mm.

Kungavandring på mattor från kajen till Curmans villa

När Oskar II och sonen med samma namn anlände fredagen den 7 september, hade alla gått man ur huse. Ett flaggprytt Lysekil hälsade kungen välkommen. Den nya stenkajen var färdiganlagd, och från ångaren "Oscar Dickson" kunde gästerna gå i land nedanför den plats där Skandiaverkens grundare L. Laurin senare skulle uppföra sin palatsliknande bostad, i våra dagar säte för Lysekilsposten. På kajen väntade ett tjugotal vitklädda småflickor som gick före och strödde blommor på de utlagda mattorna fram till Curmans villa, där majestätet skulle bo. Men dessförinnan blev det underdåniga hälsningsanföranden av landshövding Ehrensvärd, tullinspektör Bundsen och intendent von Yhlen och nådiga ord från kungen. På kvällen avåt de kungliga och 200 gäster en festmåltid i badrestaurangen. Vad bestod menyn av? Som förrätt en soppa, potage Julienne, till vilken dracks sherry. Sedan följde piggvar och sjötunga i sauce hollandaise som sköljdes ner med två vita viner, Chateau d'Yquem och Rüdersheimer. Rostbiff, skinka och tunga med grönsaker kom därefter tillsammans med röda viner. Till den ostrongarnerade gåsleverpatén dracks madeira. Middagen avslutades med glass, ost och frukt jämte sherry, portvin och madeira. Sannolikt fick de 200 gäster som betalat för att delta i måltiden valuta för pengarna. Kungens uppgift, att sprida glans över fiskerikonferensen, sköttes med den äran. Oskar II var mycket social till sin läggning och denna egenskap fick han bruk för under de två dagarna.

Fiskerikonferensen 1883 ett lyft för Bohuslän

Av de tidigare avsnitten har det tydligt framgått att arrangemangen varit omfattande. Föredrag och sammanträden avlöste varandra, utställningarna var stora dragplåster, öppna för prisdomare, fackfolk och allmänhet, och det internationella inslaget var påtagligt. Inte bara de bohuslänska fiskelägena bidrog med material. Industrier i olika delar av landskapet liksom företagare från Göteborg, Malmö och Stockholm ställde ut produkter. Lysekil var redan innan i stark utveckling. Fiskerikonferensen bidrog i hög grad till att placera köpingen på kartan, köpingen som sedan länge av lysekilsborna helst kallades "staden". Och stad skulle den så småningom bli.

Källor

Materialet till artikelserien har hämtats från mikrofilmade exemplar på Kungl. Biblioteket i Stockholm av Bohusläns Tidning och Bohusläningen med Lysekils Badtidning dagarna 5 - 12 sept 1883.

Medaljer och förtjänstdiplom efterlyses

Det skulle vara mycket intressant att få veta om pristagarnas medaljer och diplom fortfarande finns i barnbarnens eller barnbarnsbarnens ägo. Kontakta mig gärna.

Sven H. Gullman

E-post: sven.h.gullman@telia.com

tel 08-30 50 13, fax 08-33 39 52

Senast ändrad 26 juni 2001